

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

ks. mgra lic. Grzegorza Czerwonki

„Posługa duszpasterzy wobec rodzin. Studium z duszpasterstwa rodzin w świetle badań prezbiterów w archidiecezji przemyskiej”

Rozprawa doktorska podejmuje problematykę posługi duszpasterzy wobec rodzin oraz sposobów jej realizacji. Praca ma charakter teoretyczno-badawczy. Celem podjętych badań jest ukazanie gotowości duszpasterzy do posługi rodzinom w świetle przeprowadzonych badań empirycznych. Problem badawczy dysertacji został rozwiązany w oparciu o wiele metod naukowych wykorzystanych w ramach metody wiodącej (metametody), którą jest paradygmat analizy teologii pastoralnej.

Pierwszy etap przyjętej metametody, kryteriologiczny ma charakter normatywny. Został on zrealizowany w pierwszym rozdziale dysertacji. Prezentuje on wskazania Kościoła dotyczące posługi prezbiterów wobec małżeństw i rodzin. Przedstawia pastoralną jedność poszczególnych wymiarów misji kapłańskiej ukierunkowaną na małżeństwa i rodziny. Składają się na nią posługa głoszenia słowa Bożego rodzinom, posługa uświęcenia oraz posługa miłości chrześcijańskiej i budowania wspólnoty Kościoła. Realizacja misji kapłańskiej wobec małżeństw i rodzin wyrasta z głębokiego poczucia własnej tożsamości prezbiterów. Duszpasterska posługa rodzinom jest istotnym obszarem kapłańskiego posługiwania Ludowi Bożemu. Rodzina, będąc podstawową komórką życia społecznego, jest również pierwszą wspólnotą Kościoła. Dlatego też pozostałe formy posługi kapłańskiej winny być podporządkowane prymatowi duszpasterskiego towarzyszenia rodzinom. Prorodzinne ukierunkowanie duszpasterstwa Kościoła jest wymogiem jego owocności. Rodziny w aktualnej sytuacji wymagają adekwatnego wparcia i opieki ze strony duszpasterzy. Prezbiterzy towarzyszący narzeczonym, małżonkom i rodzinom, jak również osobom, których sytuacja życiowa jest moralnie nieprawidłowa i prawnie nieuregulowana powinni być dla nich przewodnikami duchowymi na drogach wzrastania w wierze.

Kolejny etap paradygmatu, realizowany lub kairolologiczny, odzwierciedlają rozdziały od drugiego do piątego, przedstawiające wyniki badań empirycznych. Badania empiryczne przeprowadzono w oparciu o metodę sondażową, a w celu uzyskania wyników posłużono się metodami statystycznymi. Rozdział drugi przedstawia metodologię badań empirycznych prowadzonych w ramach pracy. Prezentuje on metodę badań prezbiterów, charakterystykę grupy badawczej, a także organizację i przebieg badań. Trzy kolejne rozdziały przedstawiają wyniki badań empirycznych dotyczących poczucia gotowości prezbiterów do posługi wobec

małżeństw i rodzin. W rozdziale trzecim zaprezentowano gotowość kapłanów do posługi głoszenia słowa Bożego małżonkom i rodzinom, która dokonuje się poprzez realizację przepowiadania liturgicznego o małżeństwie i rodzinie, zaangażowania w przygotowanie młodzieży i narzeczonych do małżeństwa, realizację katechezy małżonków i rodziców oraz gotowość do prowadzenia kierownictwa duchowego małżonków. Rozdział czwarty przedstawia wyniki badań dotyczące gotowości do spełniania posługi uświęcania małżonków i rodzin, która realizuje się poprzez zaangażowanie w posługę sakramentalną oraz pomoc małżonkom chrześcijańskim z poznawaniu i życiu specyficzną duchowością rodziny. W rozdziale piątym zaprezentowano wyniki dotyczące gotowości do posługi miłości chrześcijańskiej i budowania wspólnoty Kościoła. Ukazuje on gotowość zaangażowania w posługę wobec narzeczonych, towarzyszenia małżonkom i rodzicom, a także gotowość troski o rodziny w sytuacjach trudnych i zaangażowanie w towarzyszenie osobom w małżeńskich sytuacjach nieregularnych.

Ostatniemu etapowi paradygmatu analizy teologii pastoralnej, prakseologicznemu odpowiada rozdział szósty. Sformułowano w nim wnioski i postulaty pastoralne dotyczące duszpasterskiego towarzyszenia rodzinom. Ukazuje on konieczność umacniania gotowości głoszenia słowa Bożego małżonkom i rodzinom, inspirowanie posługi uświęcania małżonków i rodzin oraz potrzebę wspierania gotowości pełnienia posługi miłości i budowania wspólnoty Kościoła. Przeprowadzone w toku przygotowania dysertacji badania empiryczne dowiodły, że badani prezbiterzy archidiecezji przemyskiej w przeważającej większości deklarują gotowość do posługi małżeństwom i rodzinom. Wysokie wskaźniki pozytywnej deklaracji gotowości do podejmowania poszczególnych form duszpasterskiej posługi rodzinom wskazują na to, iż doceniają oni rolę tego obszaru działalności. Jednocześnie niezbyt wysokie są odsetki tych, którzy gotowość tę wyrażają w sposób jednoznacznie zdecydowany. Z tego względu wyniki z jednej strony mogą napawać pewnym optymizmem, a z drugiej nie dają powodów do euforycznego zadowolenia, utraty czujności i stagnacji, gdyż przeważająca większość badanych nie wyraziła swojej gotowości w sposób zdecydowany, co może wskazywać na słabszą motywację do realizacji posługi rodzinom. Tak więc, z całą pewnością należy wzmacniać motywację prezbiterów do posługiwania rodzinom. Należy również podkreślić potrzebę odpowiedniej formacji wszystkich prezbiterów, która może stać się przyczynkiem do rozwijania i udoskonalania form posługi duszpasterzy wobec rodzin.

ks. Cezary Czerwinski